

NARASTAĆ (20) *vb impf*

Pierwsze i trzecie a jasne; -rã- (6), -ra- (2); -rã- HistAl, RejZwierz, Oczko; -rã- : -ra- SienLek (3:2). inf narastać (3). ◇ praes 3 sg narastã (5). ◇ 3 pl narastają (10). ◇ praet 3 sg n narastało (1). ◇ part praes act narastając (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVII w. (z Cn).

1. Powiększać się; grandescere, (in)crescere, succrescere Cn (7) : Ten też popiół pomaga pierfiam: gdy dziewcze albo niewieście czyczki opuchną, a zwłaszcza gdy już naraftaią z dzieci [o ciqży], iako tho połpolicie bywa. *FalZioł* IV 37b; Tamże więc ferce wziawłzi więtszą moc podawa onym członkom żywność z ktorej fie y drugie potim mnożą z nienagła naraftaią. *GlabGad* E2v.

Fraza: »[komu] żywot narasta« (1): Ták zdradzona Olimpia s człowiekã mniúiąc by z bogã poczęła. [...] á gdy iey thák poczęł żywot naraftać [cum autem cepisset tumescere venter eius]/ wezwála do siebie Anektanábã *HistAl* A4v.

Szereg: »mnożyć się a narastać« (1): Takowa karmia iefth zdrowa z kthorey nawięcey fie krew mnoży á ciało narafta *GlabGad* H8.

a. O zewnętrznych objawach różnych schorzeń; subnasci, supercrescere Cn (3) :

narastać z czego (1): Acz y wole s tey wody/ rady naraftaią *RejZwierz* 84v.

narastać w co (1): [w niektórych krajach wody jadowite mają] kthóre oto wody/ gárdlá zraniwłzy wpępele piérwéy/ potym w té wole zwielkim zefzpeceniém naraftaią *Oczko* 23v.

narastać czym (1): Mięfo krolikowe [...] Onym napożyteczniysze iefth kthorzy cierpią Elephanciją/ to iefth komu fie odima twarz á narafta iakoby trędem wielkim. *FalZioł* IV 9d.

2. Na nowo rosnąć, odrastać, ulegać regeneracji; recreare Cn (8) : Gdyby Iafkolęciu oczy były wyjęte/ tedy zafię drugie naraftaią/ á to czynią ftare Iafkolki ziele Czelidoniją im na oczu przykładaiając. *FalZioł* IV 24d; A gdy ie [muchy] łpali á popiół z miodem zmieszawłzy na miejscze obłyfiále pomazuie/ thedy włofy naraftaią. *FalZioł* IV 29a, IV 23c; A gdy tuk zafię narafta tedy człowiek moc bierze. *GlabGad* D2v, C3 [2 r.]; *SienLek* 176v, 177.

3. Goić się, zablźniać się (o obrażeniach zewnętrznych) (5) : ma tę włofność [wódka babczana] iż po niey ciało narafta á zwłaszcza w ranach ftarych *FalZioł* II 4c; Takiełz y rany od niego [emplastru woskowego] naraftaią. *FalZioł* IV 28c; *SienLek* 126v, 147v, 161.

Synonimy: 1. mnożyć się; 3. goić się.

Formacje współrdzenne cf ROŚĆ.

Cf NARASTAJĄCY, NARASTANIE